

Samenstelling:
Pieter Sabel

CIJFERS BIJ HET NIEUWS

Miljoenen Venezolanen de afgelopen jaren
gevlucht, voornamelijk vanwege de economie

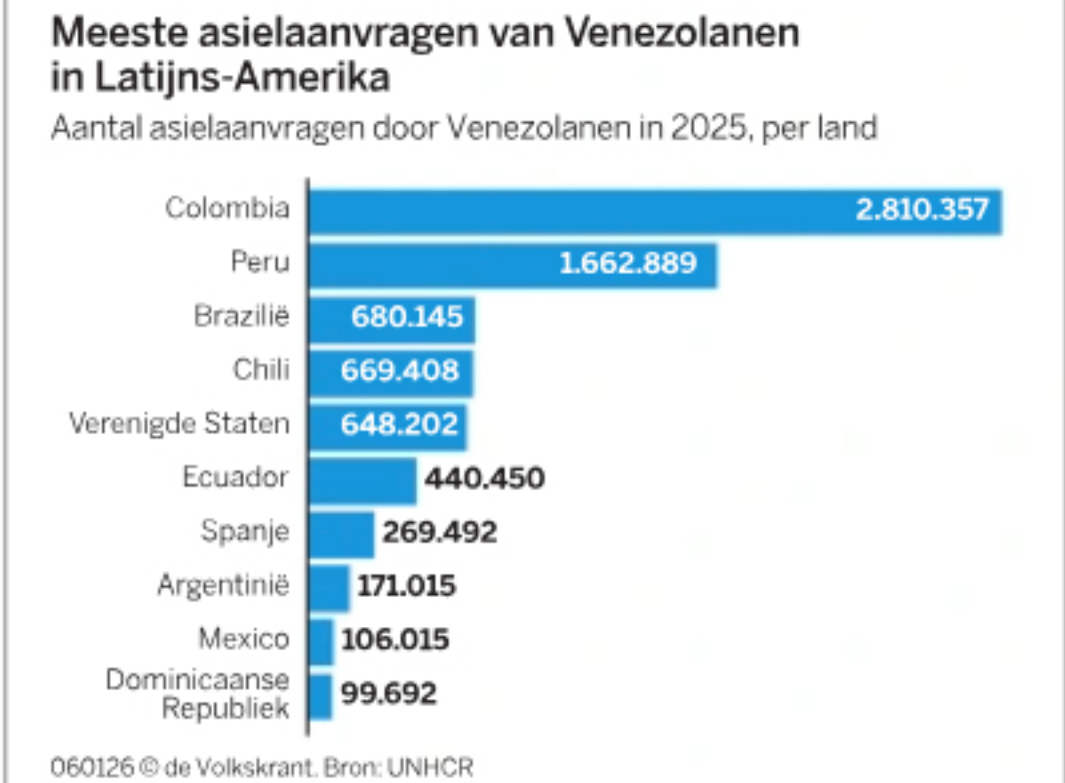
Miljoenen inwoners van Venezuela ontvluchtten de afgelopen jaren hun land. Niet eerder in de recente geschiedenis verlieten zo veel mensen een thuisland dat niet in oorlog was.

Vorig jaar verbleven bijna 8 miljoen Venezolanen in een ander land, voornamelijk vanwege de barre economische omstandigheden in hun thuisland. De inflatie is torenhoog. Dat gebeurde grotendeels onder het bewind van president Nicolás Maduro. Hij werd afgelopen week einde op verdenking van medewerking aan drugscriminaliteit ontvoerd door het Amerikaanse leger en zit sindsdien in een cel in New York.

Tien jaar geleden registreerde de vluchtelingenorganisatie UNHCR van de Verenigde Naties nog ruim 53 duizend vluchtelingen uit Venezuela. Hun aantal groeide tot 8 miljoen in 2025, met

een piek van ruim 10 miljoen in 2023. De meeste asielaanvragen door Venezolaanse vluchtelingen worden gedaan in Latijns-Amerikaanse landen. In buurland Colombia vroegen tot nu toe 2,8 miljoen Venezolanen asiel aan, gevolgd door Peru, Brazilië en Chili. Het werkelijke aantal vluchtelingen uit Venezuela dat in deze landen verblijft, ligt naar alle waarschijnlijkheid hoger; niet iedere vluchteling vraagt asiel aan.

In Europa vangt Spanje veruit de meeste vluchtelingen uit Venezuela op. In 2025 verbleven volgens de UNHCR iets meer dan 156 duizend Venezolanen in dat land, op ruime afstand gevolgd door Italië en Duitsland. Vorig jaar kwamen 320 vluchtelingen uit Venezuela naar Nederland. De cijfers zijn van 2025; het is nog onduidelijk wat de ontvoering van Maduro betekent voor een verdere exodus uit Venezuela.

‘We zullen het nooit accepteren als de Amerikanen een deel van ons territorium willen afpakken’

INTERVIEW

RASMUS JARLOV

Denemarken overweegt meer militairen naar Groenland te sturen nu de Verenigde Staten blijven dreigen met annexatie van het arctische eiland. Dat zegt de voorzitter van de Deense defensiecommissie, Rasmus Jarlov, tegen de Volkskrant.

De nieuwe Amerikaanse dreigementen zijn ingeslagen als een bom, zegt Jarlov, oud-minister en parlementariër namens de Conservatieve Volkspartij, een oppositiepartij. Sinds 2021 is hij voorzitter van de defensiecommissie in het parlement. Hij spreekt van de ‘grootste dreiging voor Denemarken sinds de Tweede Wereldoorlog’. Groenland kent zelfbestuur maar hoort formeel bij het koninkrijk Denemarken.

Dinsdag komen zowel de defensiecommissie als de commissie buitenlandse zaken in het Deense parlement bijeen om over de Amerikaanse dreiging te spreken. Volgens Jarlov is het sturen van extra militairen naar Groenland een van de maatregelen die op tafel liggen. ‘We kunnen ermee leven als we door de Amerikanen worden beschimpt, maar we zullen nooit accepteren als ze een deel van ons territorium willen afpakken.’ Normaal zijn er zo’n honderd Deense militairen en staflenden actief op Groenland.

De Amerikaanse president Donald Trump zegt al langer dat hij Groenland bij de VS wil voegen. Na de militaire actie in Venezuela, waarbij president Nicolás Maduro werd ontvoerd, herhaalde hij deze dreigementen. Stephen Miller, Trumps adviseur voor Binnenlandse Veiligheid, zei maandagavond in een interview met CNN dat Groenland bij de VS hoort. Op de vraag of de VS de voormalige Deense kolonie met geweld zullen innemen, antwoordde hij dat ‘niemand militair de strijd zal aangaan met de VS over de toekomst van Groenland’.

Steun

Gisteren kreeg Denemarken steun van verschillende andere Europese landen, waaronder Nederland. ‘Alleen Groenland en Denemarken hebben het recht om te beslissen over hun toekomst’, aldus de leiders van onder meer Frankrijk, Duitsland en Groot-Brittannië. In de verklaring staat verder dat alle Navo-landen, inclusief de VS, moeten opkomen voor de ‘onschendbaarheid van de grenzen’. ‘Dit zijn universele principes en we zullen niet stoppen deze te verdedigen.’

Als de VS echt Groenland proberen over te nemen, dan betekent dat het einde van het Navo-bondgenootschap, zegt Jarlov. ‘We kunnen geen alliantie steunen als andere leden onze grenzen niet respecteren. Als de Amerikanen in actie komen, in welke vorm dan ook, dan is de Navo dood.’

Jarlov zegt dat Denemarken voorbereid is op elk scenario, militair of non-militair. Wel denkt hij dat het

Deense militairen tijdens een Navo-oefening bij Groenland. Foto AP

waarschijnlijkste scenario is dat de Amerikanen Groenland geld bieden voor aansluiting bij de VS. ‘Ook dan is het einde bondgenootschap. De VS zouden het ook niet accepteren als China Amerikaans grondgebied zou proberen los te weken.’

De Groenlandse regering heeft op zijn beurt ook al gezegd geen interesse te hebben in aansluiting bij de VS. Premier Jens-Frederik noemde de opmerkingen van Trump onacceptabel. ‘Ons land is geen object in een grootmachtenretoriek. Wij zijn één volk, één land en een democratie. Dat moet worden gerespecteerd.’

De grote vraag in Kopenhagen is waarom de Amerikanen de kwestie-Groenland zo op de spits drijven. Als Trump zo graag op jacht wil naar grondstoffen in de Groenlandse bodem, dan staat het hem vrij in

Jarlov denkt dat de Amerikanen Groenland geld aanbieden voor aansluiting bij de VS

Jeroen Visser

Stroomsabotage

REPORTAGE BERLIJNSE VILLAWIJK IN HET DONKER

‘Reuze gezellig met de open haard aan’

Zaterdagochtend bliezen saboteurs een elektriciteitsvoorziening op en ging een gegoede Berlijnse buitenwijk op zwart. Extreemlinkse activisten claimen de verantwoordelijkheid, in een poging ‘de machthebbers’ te raken. Ter plekke valt het mee.

Remco Andersen
Berlijn-Zehlendorf

Toen Zeynep Knäblein (61) zaterdagmorgen vroeg wakker werd, was het koud en donker. Ze knipte het licht aan: niks. Keek uit het keukenraam: niks. Pakte haar mobiel: niks. De Berlijnse villawijk Zehlendorf lag onder een deken van duisternis en stilte, sneeuwvlokken vielen op lege straten, hulpdiensten waren onbereikbaar.

‘Heel even dacht ik: de Derde Wereldoorlog is begonnen’, zegt Knäblein, een gevoel dat meer buurtbewoners die ochtend bekreep. ‘Dat zat eraan te komen.’

Maar nee. Zaterdagochtend staken onbekenden een kabelbrug over het Berlijnse Teltow-kanaal in brand en zetten daarmee 45 duizend huishoudens op zwart. Ook het mobiele netwerk vloog eruit. Tegelijk vielen tien kantjes *Bekennerschreiben* op de mat van Radio Berlin-Brandenburg. Daarin noemen de zelfverklaarde daders een waslijst aan doelstellingen en motivaties.

Biodiversiteit behouden. CO₂-doden beperken. Klimaatgerelateerde ziekten een halt toeroepen. De planeet leefbaarder maken. Maar ook: de ‘machthebbers *den Saft abdrehen*’, vrij vertaald als: de kraan dichtdraaien.

Klassieke gaslantaarns

Want Zehlendorf is een rijke, hier en daar puissant rijke wijk aan de rand van het bos Grunewald en het meer Wannsee in het zuidwesten van Berlijn. Heel ernstig lijkt het aangerichte leed voornamelijk echter niet. In het getroffen stadsdeel schijnt geel licht van klassieke gaslantaarns zacht op besneeuwde straten, terwijl in de wit-stenen villa’s gegoede families zich warmen aan het vuur.

‘Open haard’, antwoordt de eerste getroffen familie, op de vraag hoe ze zich warm houdt. ‘Open haard’, zegt ook de tweede. ‘Open haard’, aldus de derde. Een bewoner blijkt juist bezig reerug te garen op een gasbrander, wanneer wordt aangebelld door een buurtbewoner die met een thermoskan koffie en met zichtbaar genoeg langs de deuren trekt.

Hoog boven de Edeka-supermarkt aan de Potsdamer Chaussee licht de reusachtige geel-blauw verlichte letter E op als baken in de duisternis, zichtbaar vanuit ver in de donkere omgeving. Buurtbewoners kunnen hier hun lampen en telefoon opladen – het mobiele netwerk doet het weer – en gratis heet water krijgen. Een supermarktedewerker schenkt koffie en thee, zelfs de kaarsen en batterijen zijn nog op voorraad.

Stressvolle dagen? ‘Nee hoor, fijn juist’, zegt de medewerker, die niet met zijn naam in de krant wil. ‘Het is prettig om mensen te kunnen helpen, nietwaar? En ik geloof dat de problemen meevallen. De grootste ergernis die ik hoor, is dat mensen overdag in het donker zitten omdat hun elektrische rolluiken niet meer omhooggaan.’

Natuurlijk zijn er ook bewoners die harder geraakt worden. In het stadhuis van stadsdeel Zehlendorf zoekt een Chinese student de warmte op die ze in haar *dorm* niet meer vindt. Een Iraakse vluchteling met drie kinderen,

Foto boven: villawijk Zehlendorf in het donker. Links: opvang in het gemeentehuis. Rechts: in een supermarkt worden mobieltjes opgeladen. Foto’s Selene Magnolia Gatti voor de Volkskrant

onder wie een zuigeling, stelt met grote ogen dat hij dit in Duitsland niet had verwacht. ‘De daders zeggen dat zij de rijken willen raken, maar die gaan gewoon in een hotel zitten’, zegt Manuel Klein (46), suppoost in een Berlijns museum, die na een dienst van twaalf uur even komt opwarmen in het gemeentehuis. Zijn vrouw en hij hebben wel familie in de stad, maar als ze daar gaan slapen wordt het er krap.

‘Ouderen, zieken, en mensen die niet weg kunnen worden geraakt.’

Onveilig voelt niemand zich, al wemelt het van de door de politie niet bevestigde geruchten over inbrekers. Wel heerst wijdverbreide verbazing: de stroomstoring duurt in elk geval nog tot donderdag. En er is een gevoel dat er langzaam iets aan het veranderen is, in het veilige Duitsland.

‘Als iemand mij drie weken geleden had gezegd dat een deel van Berlijn zomaar vijf dagen lang van de stroom afgesloten zou kunnen worden, had ik gezegd: onzin’, zegt Michael (58), liever geen achternaam, in de woonkamer van Zeynep Knäblein – van ‘de Derde Wereldoorlog’ – en haar man Jörg (58).

Met nog twee vrienden tafelen ze na in het kaarslicht, de ovenschaal met

aubergines die Michael van buiten het getroffen gebied kwam afleveren is leeg. Ze geloven de berichtgeving over anarchistische saboteurs maar half. Jörg en Michael vinden de stroomstoring een schoolvoorbeeld van Russische hybride oorlogsvoering, een theorie die op sociale media rondgaat.

Olie op het vuur

Inlichtingenexpert Roderick Kiesewet van regeringspartij CDU zegt dat een AI-analyse van de daderbrief aan toont dat die mogelijk oorspronkelijk in het Russisch werd geschreven.

Ook de voormalig burgemeester van Berlijn gooide olie op het sceptische vuur. ‘De vraag is of het gaat om ideologisch gedreven linkse activisten, of dat er meer achter steekt. Dat moet abso-

luut uitgezocht worden.’ Politie, justitie en het Berlijnse stadsbestuur gaan echter uit van linkse extremisten. Of, extremisten? ‘Hier kan en moet men spreken van terrorisme’, aldus de Berlijnse burgemeester Kai Wegner, van de conservatieve CDU. ‘De groep heeft willens en wetens de levens van mensen in gevaar gebracht, en moet gestopt worden.’

Als de bedoeling was om aan te tonen hoe kwetsbaar de maatschappij is, dan is de opzet geslaagd. ‘*One click chaos*’, zegt Jiang (50-plus, liever geen achternaam). ‘Vroeger hadden we vier afzonderlijke informatie- en hulpkanalen: telefoon, televisie, mobiel en internet. Nu gaat alles via internet. Schakel de stroom uit, en het stopt. Zelfs de deurbel doet het niet meer.’